

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Vtrum Enoch, & Helias iam obierint, an viui adhuc in terris reseruentur?
Sectio IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

qui Gentilem eo introduceret, dignus morte iudicaretur. Sic enim Paulum Apostolum occidere conati sunt Iudæi, quod in eiusmodi atrium fuisset ingressus cum quibusdam, quos Gentiles putauerunt Act. 21. ubi nomine templi proculdubio exterius atrium est accipiendum, cum certum sit Paulum non fuisse Sacerdotem legalem, siquidem erat ex tribu Benjamin, atque adeo non potuisse ingredi neque in templum, neque in atrium interius. Ex quibus efficitur dandum fuisse quoddam quartum atrium pro Iudæis immundis, & Gentilibus cum suis porticibus, ubi commodè hyemali, & æstiuo tempore reciperentur, indeque templum respicerent, preces funderent, Deum religiosè colerent, & ab eo beneficia postularent. Atque ex his quatuor atriis duo priora expressa sunt in sacris literis. Posteriora duo, præterquam quod ponit communis sententia Doctorum, ratio ipsa necessitasque euincit, ut ex iis, quæ dicta sunt, manifestum est.

Qua pars afficiebatur, qui Gentile in atrium extrius introduceret. Act. 21.

Vtrum Enoch, & Helias iam obierint, an viui adhuc in terris referuentur?

SECTIO IV.

Maiorem huius capituli partem insumit Ioannes in commemoranda prædicatione, & martyrio Enoch, & Helie temporibus Antichristi. Quoniam verò hæc disputatio supponit eos nondum obiisse, siquidem morituri commemorantur: postulat doctrinæ ratio, ut id hoc loco disquiramus. Dicimus igitur de fide esse Enoch, & Heliam nondum diu suum obiisse, sed adhuc viuere: quoniam id disertis verbis traditur in sacris literis. Etenim de Enoch dicitur Hebr. 11. *Enoch translatus est, ne videret mortem: & Eccl. 44. Enoch placuit Deo, & translatus est in Paradysum, ut der Genibus penitentia.* Quibus locis aperte significatur Enoch adhuc viuam referuari. De Helia verò dicitur 4. Reg. 2. quod eum Deus per turbam in caelum transtulerit: & Eccl. 48. quod receptus fuerit, & reclusus in turbine, & inscriptus in iudicis temporum lenire iracundiam Domini, conciliare cor patris ad filium, & restituere tribus Iacob. Accedit, quod de comuni Patrum, Doctorumque sententia Ioannes hoc loco per duos illos testes duas oliuas, duosque candelabra Enoch, & Heliam intellexit: quos tamen paulo post docet à bestia, quæ ascendet de abyssu, occidendos, eorumque cadauera in plateis ciuitatis magnæ per tres dies, ac dimidium inhumata iacitura. Quod si illi iam obierunt, occidere profecto eos Antichristus nequaquam potuisset. Denique hæc fuit etiã cõstans ac Heroicis usque temporibus veterum Patrum sententia: sic enim conceptis verbis tradit Philo Iud. lib. de vit. Sap. Irenæus lib. 5. aduersus hæreses c. 5. & lib. 4. c. 30. Iustin. Philosph. & Mart. in quest. ad Orthod. qu. 85. Tertull. lib. aduersus Iudæos c. 2. & lib. de anim. cap. 35. & 50. & lib. de resurrectione carnis c. 58. Clem. Rom. lib. 5. constit. Apost. cap. 8. D. Cyprian. lib. de montib. Sion, & Sina, D. Hieron. epist. 61. ad Pammachium, & lib. 3. contra Pelagianos, & in epist. ad Marcell. D. Basil. hom. 11. in Hexam. D. Chrysostr. hom. 21. in Gen. & hom. 12. in epist. ad Hebr. D. Ambr. lib. de paradiso c. 3. & lib. 4. de fide cap. 1. & lib. 2. in Luc. Epiph. li. 1. aduersus hæreses, Hæres. 64. D. Aug. lib. 9. de Genesi ad literam c. 6. & lib. 1. de peccatorum meritis & remissione, c. 3. Theod. lib. quest. in Gen. q. 45. D. Greg. lib. 9. Moral. c. 4. & lib. 21. Mor. cap. 36. Euch. lib. 1. in Gen. c. 28. D. Anselm. Theoph. Oecum. D. Thom. in c. 11. epist. ad Hebr. & alij merito igitur Tertull. lib. de resurrectione carnis c. 8. Enoch, & Heliam appellat æternitatis candidatos. *Æternitatis, inquit, candidati ab omni vitio, ab omni damno, ab omni iniuria, & condidatis ex*

I. Enoch, & Heliam adhuc viuere de fide est. Heb. 11. 15. Eccl. 44. 15. 4. Reg. 2. Eccl. 48. Philo Iud. Irenæus. Iust. Mart. Tertull. Clem. Rom. D. Cyprian. D. Hieron. D. Basil. D. Chrysostr. D. Ambros. D. Epiphanius. D. August. Theod. D. Gregor. Eucher. D. Anselm. Theoph. Oecum. D. Thom. Enoch, & Helias æternitatis candidati ex Tertull.

Genes. 5. 24. mortuum esse, idque significari Gen. 5. cum dicitur: *Tulit eum Deus*. Nec enim, in-
 3. Reg. 19. 4. quiunt dicitur: *Transtulit*, sed, *tulit*, nimirum per mortem: nam sic de morte loqui
 Job 32. 22. solet Scriptura, veluti 3. Reg. 19. *Tolle*, inquit Helias, *animam meam*: & Job 32. *Nescio si*
 Rabbi Abe- post medicum tollat me facti or meum. Atque hanc opinionem, seu potius errorem amplexus
 ystra. fuit R. Abenefra, & reliqui Hebræorum, ut refert Xystus Senes. li. 1. suæ Bibliothecæ.
 Xyst. Senes. Eorū tamen fundamentū facile conuellit: etenim Apostolus Hebr. 11. verbo
 Enoch non mortuus, sed translatus. *Fide*, inquit, *Enoch translatus*, & Eccl. 4. 4. *Translatus est in paradysum*:
 Hebr. 11. 5. imò Gen. 5. pro eo quod nos habemus, *Tulit eum Deus*, Septuag. translulerunt: *με-*
 Eccl. 4. 4. 15. *τε θνήσκων τον θεον*, id est, *Transtulit eum Deus*, & iuxta veritatem Hebraicam legi-
 Genes. 5. 24. mus: *Ambulauit Enoch cum Deo, & non ipse, quia accepit eum Deus*.

Ex his facile quispiam colliget duos hos æternitatis candidatos, ut loquitur Ter-
 tull. in via adhuc esse, & non gloriosa, sed mortalia habere corpora: cū enim statu-
 tū sit hominibus semel mori. Hebr. 9. ostēdūmq; sit eos nōdū obiisse, sed ad tēpus

II. Antichristi referuari occidēdos, ut dicemus inferiōs, planē cōuincitur eos adhuc
 Enoch, & morituros, atq; aded nō gloriosa, sed mortalia habere corpora. Quā sententiam
 Helias mor- conceptis verbis tradit D. Aug. lib. 1. de peccatorum meritis cap. 3. & lib. nono de
 talia, non gloriosa ha- beat corpora. Genes. ad literam cap. 6. Quo fit, ut audiēdi non sunt Ambr. Catharin. in opusc. de
 Hebr. 9. cōsummata gloria Christi, Præcep. Gazæus in Gen. & August. Eugub. in recogni-
 D. August. tionibus veteris testamēti super 2. c. Gen. cū aiunt Enoch, & Heliam iam modō frui
 Ambros. visione beatifica, & in corporibus gloriosis in cōlo regnare: cum enī nōdū
 Cathar. obierint, & morituri adhuc sint, gloriosa corpora habere non possunt. Quod ve-
 Proco Gazæ. rō in corporibus mortalibus Deum videant, omnino est improbable: imò existi-
 Aug. Eug. mamus neminē in corpore mortali præter Christum Dominum Deum vnquā
 Eorū corpo- vidisse, neque Paulū, neque Moysen, neque vllum aliū, eo quōd postquā Moysi,
 ribus glorio- & Paulo ea contigerunt, propter quā nonnulli eis visionē beatificā concedunt,
 sis, in cōlo re- dixit Ioannes: *Deum nemo vidit vnquā*. Ioan. 1. Verūm cūtra visionem beatificā
 gnare, qui concedenda proculdubio eis est altissima quædam contemplatio, & vita felicissi-
 pueruerunt. ma ab iis, quas modō patimur, miseris, & peccati fomite profus immunis: do
 Deum in cor- qua interpretādi sunt plerique Patres, cum eis Diuinū quoddam consortium tri-
 pore mortali buunt: non autem quōd velint frui eos claro Diuinitatis conspectu, veluti Epiph.
 præter Chri- hærēsi 64. D. Hier. in epist. ad Pammach. & D. Bernardus sermone 6. de Ascensio-
 stum, ne Domini. Illud præterea credimus eos confirmatos esse in gratia.

Si autem aliquis quærat, vtrum ad vitam sustentandam aliquo vtantur alimen-
 to? Theodoret. lib. quæstionum in Genesim quæst. 45. ait hoc non esse curiosius
 D. August. inquirendum. D. August. lib. 1. de peccatorum meritis, & remissione cap. 3. per
 diuinctionem respondet aut sine cibo à Deo sustentari, aut si cibo opus habent,
 in paradiso fortasē pasci sicut Adam de ligno vite, & inde contra vetustatem ha-
 D. Epiphani. D. Hieron. D. Bernard. bilitatem vitæ accipere: & lib. 1. contra aduersarium legis, & Prophetarum cap.
 15. ait non temerè esse asserendum, vtrum ligno vitæ velcatur nunc aliquis, nisi
 fortè Enoch, & Helias. Sine cibo tamen vilo viuere affirmant Epiphani. hærēsi 64.
 & D. Hieron. in epist. ad Pamm. Verūm quicquid sit, illud certum est, siue alimē-
 to vtantur siue non, miraculo tamen opus esse, vt tandiu viuant: quemadmodū
 docet Iren. lib. 5. aduersus hærēses cap. 5. *Si quis*, inquit, *impossibile existimat tantū*

Ireneus.

*temporibus permanere homines, intendat quoniam Ionas in profundum proiectus & in ven-
 trem ceti absorptus saluus iterum expulsus est terra iussu Dei*. Deinde adducto exemplo
 trium puerorum, quibus Babylonicus ignis nocere non potuit, subinfert: *Neque
 igitur natura alicuius eorum, quæ facta sunt, neque infirmitas carnis fortior erit supra volun-
 tatem Dei*.

Illud

Illud etiam quæri solet, num sint in statu merendi: Benedict. Perer. li. 7. cõment. IIII. in Genes. utramque partem tuetur: & Franciscus Suar. in 3. partem D. Thomæ q. 59. art. 6. disp. 55. sect. 1. probabilius existimat eos iam esse extra statum merendi: quod eo tantum probat, quia alioqui in tam longo, ac diuturno tempore infinita propemodum haberent merita, omnesq; Sanctos, imò ipsam etiam Dei matrem meritorum magnitudine superaret. Id quod adhuc magis apparere potest in Enoch, qui septingentis annis ante diluuiũ fuit translatus. In quam ego sententiã adduci nequaquam possum. Primum, quia non est consentaneum sacris literis aliquẽ hominẽ, qui nondum obierit, ponere extra statum merendi. Deinde, quia nõ congruit Diuinæ bonitati, & liberalitati hos duos seruos suos illustrissimos in hac mortali vita usque ad finem mundi detinere, priuareque per tam longũ tẽpus visione beatifica, qua secundũ naturalem cursum, & legem ordinariã multis iam antẽ seculis potirentur, idque nullo ipsorũ lucro, quin omnium maximo detrimento, subtracta nimirum eis merendi facultate. Sanẽ indignum planẽ videtur Diuina munificẽtia, quippe qui soleat dona sua nouis cumulare beneficiis, iacturamque suo nomine factam multo amplioribus lucris cõpensare. Præterea, quia vt supra ostendimus, illi non sunt adhuc comprehensores, sed puri viatores: quid autẽ, quãso, est aliud viatorem esse, quàm progressum posse facere in merito, & sanctitate? Accedit, quod ad quiddã tam nouum, ac tam extraordinariũ asserendum contra factã Scripturã, vniuersæque Ecclesiæ doctrinã, iuxta quam omnes viatores, qui adhuc à Domino peregrinantur, & ex fide viuunt, sunt in statu merendi, magna deberet premere auctoritas, magna cogere momenta rationũ, quorũ neutrum in contraria opinione cernitur. Quod enim obiicitur illud absurdum consequi superaturos eos magnitudine meritorum sanctissimã Virginem, infirmũ admodum est: ea enim est gratiæ Virginitatis magnitudo, vt nullus omninõ ad eã possit pertinere. Cum enim Deus præuidisset, quanta futura essent Enoch, & Helix merita, multo maiora esse voluit merita Virginitatis, tantæque intensiõnis, ad quantam præuidebat gratiam eorum non peruenturam. Quod verò ad ceteros sanctos attinet, nõ multum de eorũ primatu cõtenderẽ: nihil enim absurdi cõsequi video, si quis dicat Enoch, & Heliam vt potẽ extraordinarios quosdã Heroẽs superaturos magnitudine gratiæ reliquos omnes Sanctos excepta virgine, idque tantum propter diuturnitatem temporis, quo ex dispensatione viuunt, non verò, quod intensiores actus charitatis eliciant quàm Ioannes Baptista, aut Paulus eliquerũt. Quanquã & illud dici potest eos usque ad eodẽ parũ mereri propter eam vitã statum, in quo sunt absque vlla carnis rebellionẽ, operandique difficultate, ex qua etiam ratio merendi accrescit, vt multi eorum actus ad vnum siue Baptistã, siue Pauli non perueniant, atque ad eodẽ nunquam ad eorum gratiam, & charitatem peruenturos.

Enoch, & Helias sunt in statu merendi

Non alicuius actus charitatis intensiores, quàm Baptista, & Paulus.

Vtrum paradysus terrestris adhuc existat, in eoq; sint Enoch, & Helias?

SECTIO V.

Cum constitutum sit Enoch, & Heliam adhuc viuere, illud statim sese obijcit excutiendum, vbinam sint, & quo terræ loco vitam agant illam felicissimã ab omni carnis, & curarum importunitate liberã? Et quoniam celeberrimum est eos in paradiso illo terrestris, in quo primi parentes fuerunt, vitam agere, id iam aggredimur disputare, vtrum paradysus ille adhuc existat, nec diluuij aquis obrutus, dissipatusque perierit? An verò illum Deus, vt potẽ Enoch iam eo tempore domicilium, & futurum multo post etiam Helix diuinitus conseruauerit? Qua quidem in quæstione illud in primis statuendum eam vnam